

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 430/2022-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, proti postupu Okresného súdu Michalovce v konaní sp. zn. 16C/99/2014 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 18. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v už v právoplatne skončenom civilnom spore po podaní dovolania. Žiada finančné zadost'učinenie 3 000 eur a príkaz okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov.

II.

2. V civilnom spore podal sťažovateľ proti rozsudku krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu, 13. marca 2020 dovolanie, ktoré doplnil podaním zo 16. marca 2020. Okresný súd 7. apríla 2020 doručil dovolanie sťažovateľa na vyjadrenie protistrane. Protistrana sa vyjadrila 5. mája 2020 a toto vyjadrenie bolo sťažovateľovi doručené 15. mája 2022. Okrem toho okresný súd až 19. mája 2020 vyzval sťažovateľa na predloženie originálu plnomocenstva, na čo sťažovateľ reagoval podaním z 26. mája 2020, v ktorom okresnému súdu oznámil,

že plnomocenstvo predložil už 16. marca 2020. Vec bola najvyššiemu súdu predložená 15. júna 2020.

3. Najvyšší súd bez rozhodnutia o dovolaní 13. júna 2022 vrátil spis okresnému súdu s pokynom, aby sťažovateľa vyzval na zaplatenie súdneho poplatku. Okresný súd 14. júna 2022 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý ho zaplatil 5. júla 2022. Vec bola znova 20. júla 2022 predložená najvyššiemu súdu.

III.

4. Porušenie základných práv sťažovateľ vyvodzuje z toho, že jeho dovolanie, ktoré nemalo vady, nebolo predložené najvyššiemu súdu ani po dvoch rokoch a troch mesiacoch od jeho podania, a z toho, že okresný súd ho na zaplatenie súdneho poplatku vyzval s obdobne dlhým oneskorením. V tejto súvislosti poukazuje na to, že protistrana sa k dovolaniu vyjadrila ešte v máji 2020. Sťažovateľ zdôrazňuje, že nijak neprispel k vzniku zbytočných prietahov a jednoduché úkony okresného súdu si nevyžadujú žiadne osobitné posúdenie, ktoré by bránilo predloženiu dovolania.

5. Podľa okresného súdu je ústavná sťažnosť nedôvodná, keďže je nesprávne tvrdenie sťažovateľa, že bol viac ako dva roky nečinný, čo je vylúčené tým, že spis s dovolaním sa na okresnom súde nachádzal len od 13. marca 2020 do 15. júna 2020, následne však bol na najvyššom súde od 15. júna 2020 do 13. júna 2022 a znova na okresnom súde od 13. júna 2022 do 20. júla 2022.

6. Sťažovateľ k vyjadreniu okresného súdu zdôraznil, že okresný súd ho zbytočne vyzýval na predloženie už podaného plnomocenstva, čím konanie predĺžil približne o mesiac. Podľa sťažovateľa treba obdobie dvoch rokov trvania konania, počas ktorých bolo dovolanie predložené najvyššiemu súdu, pričítať okresnému súdu. Poukazuje na to, že bolo povinnosťou okresného podľa § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov vyzvať ho na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie, keďže dovolacie konanie možno uskutočniť len po zaplatení súdneho poplatku. Preto najvyšší súd správne spis vrátil okresnému súdu. To platí osobitne z toho dôvodu, že podľa rozhodnutia najvyššieho súdu zo Zbierky stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky R 74/2018 vyplýva, že okresným súdom priznané oslobodenie od platenia súdnych poplatkov pre konania na okresnom a krajskom súde sa nevzťahuje na dovolacie konanie. Z toho sťažovateľ vyvodzuje, že zodpovednosť za predĺženie konania treba pričítať nie najvyššiemu súdu, ale okresnému súdu. Tomu podľa sťažovateľa nasvedčuje aj to, že podľa rozhodnutí ústavného súdu, napríklad zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom pre jeho nepreskúmateľnosť, vedie k prietahom v konaní, ktoré treba pričítať súdu, ktorý nepreskúmateľné rozhodnutie vydal.

IV.

7. Pre posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti je rozhodujúce to, či doterajšie, nie krátke trvanie dovolacieho konania možno pričítať okresnému alebo najvyššiemu súdu. Podľa predstavy najvyššieho súdu, ktorý ju okresnému súdu sprostredkoval vrátením spisu po uplynutí približne dvoch rokov od predloženia dovolania, okresný súd nepostupoval správne, keď nevyzval

na zaplatenie súdneho poplatku sťažovateľa, ktorý napriek splatnosti súdneho poplatku podaním dovolania tento súdny poplatok nezaplatil.

8. Dovolacie konanie začína podaním dovolania, ktoré sa podľa § 427 ods. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) nepodáva na najvyššom súde, ktorý je podľa § 35 CSP funkčne príslušný rozhodnúť o dovolaní, ale na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Z tejto procesnej konštrukcie vyplýva aj potreba úpravy úkonov súdu prvej inštancie po podaní dovolania. Úlohy okresného súdu podľa § 436 CSP sú postupné a zákonom jasne zadefinované. Ide o (i) odstránenie nedostatku právneho zastúpenia, (ii) následné vyrubenie súdneho poplatku spojené s výzvou na jeho zaplatenie s prípadným rozhodnutím o oslobodení od súdneho poplatku alebo o zastavení dovolacieho konania, (iii) doručenie dovolania protistrane a doručenie vyjadrenia protistrany dovolateľovi a (iv) napokon samotné bezodkladné predloženie veci najvyššiemu súdu.

9. Prípadné nedodržanie tohto postupu je v praxi najvyššieho súdu bez jasného vyjadrenia v zákone, zrejme v predstave, že žiaden z týchto úkonov nemôže vykonať najvyšší súd, riešené tak, že vec sa vráti okresnému súdu na riadne vykonanie úkonov podľa § 436 CSP. To, prirodzene, môže viesť k predĺženiu konania o dovolaní. Vráteniu spisu s dovolaním najvyšším súdom okresnému súdu z podstaty veci predchádza celkom jednoduchý, administratívny postup, ktorého obsah je neporovnateľný so samotným rozhodovaním o mimoriadnom opravnom prostriedku. Ide o skontrolovanie toho, či bol dodržaný rovnako jednoduchý administratívny postup okresného súdu pred predložením veci najvyššiemu súdu. Vykonanie samotného administratívneho postupu okresnému súdu zabralo aj s prihliadnutím na čas po vrátení spisu najvyšším súdom ani nie päť mesiacov. Na strane druhej skontrolovanie tohto postupu s vyvodením záveru o potrebe vrátenia veci okresnému súdu pre nevyrubenie súdneho poplatku zabralo najvyššiemu súdu obdobie dvoch rokov. Zatiaľ čo okresný súd sa dovolaniu sťažovateľa venoval bez podstatných časových odstupov priebežnými úkonmi, medzi predložením veci najvyššiemu súdu a vyvodením záveru o tom, že vec treba vrátiť okresnému súdu, márne uplynula zjavne neprimeraná doba približne dvoch rokov.

10. Najvyššiemu súdu nič nebránilo v tom, aby nedostatok v postupe okresného súdu pri vyrubovaní súdneho poplatku za dovolanie identifikoval v rovnakých časových odstupoch, v akých okresný súd identifikoval či už potrebu doručenia dovolania protistrane alebo po vrátení spisu najvyšším súdom vyzval dovolateľa na zaplatenie súdneho poplatku. Preto doterajšia dĺžka dovolacieho konania bez rozhodnutia o dovolaní bola spôsobená najvyšším súdom a nemožno ju pričítať okresnému súdu len preto, že bol v mylnej predstave o tom, že už priznané oslobodenie od platenia súdnych poplatkov sa nevzťahuje na dovolacie konanie. Takýto omyl v právnom posúdení poplatkovej povinnosti, ktorý netreba vyjadriť osobitným rozhodovacím procesom najvyššieho súdu, nemožno prirovnáť, tak ako to robí sťažovateľ, takému pochybeniu okresného súdu, ktoré sa v postupe nadriadenej inštancie prejaví zrušením rozhodnutia na základe opravného prostriedku.

11. V právnej neistote o splnení podmienky vyrubenia súdneho poplatku za dovolanie, ktorej splnenie je podľa najvyššieho súdu a aj sťažovateľa predpokladom toho, aby bolo rozhodnuté o jeho dovolaní, nezdržiaval postup okresného súdu, ale celkom nedbalý a márný postup najvyššieho súdu, ktorému kontrola splnenia predpokladu na to, aby mohol rozhodnúť o dovolaní,

zabrala neprimerané dva roky. Preto nemožno vysloviť, že by postupom okresného súdu došlo k porušeniu sťažovateľom uvedených základných práv. To však sťažovateľovi nijak nebráni v tom, aby si prípadné porušenie tých istých základných práv uplatnil ústavnou sťažnosťou voči tomu súdu, ktorý svojou nečinnosťou rozhodujúcim spôsobom prispel k tomu, že o jeho, ešte v marci 2020 podanom a v júni 2020 predloženom dovolaní, doteraz nebolo rozhodnuté.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2022

Peter Straka
predseda senátu